

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Δεκέμβριος 2023

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΤΠΑ) και από Εθνικούς Πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	4
2. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ.....	5
2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	6
2.1.1 Οικονομική και κοινωνική διάσταση	6
2.1.2 Περιβαλλοντική διάσταση	14
2.1.3 Πολιτισμική διάσταση	16
2.1.4 Άλλες χρήσεις και δραστηριότητες	17
2.2 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΝΑ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.....	18
3. ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	27
4. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	27
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	28

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βάσει των περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων του 2017 και 2021 (Ν. 144(I)/2017 ο οποίος είναι εναρμονιστικός με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2014/89/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε με Ν. 34(I)/2021) (εφεξής «ο Νόμος») εκπονείται Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο (ΘΧΣχ) για τα θαλάσσια ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το όραμα, οι προτεραιότητες και οι στόχοι τίθενται από την Δήλωση Πολιτικής Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΔΠ ΘΧΣ), όπως και οι στρατηγικές κατευθύνσεις του Κράτους, με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη. Λαμβάνεται υπόψη η υφιστάμενη οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική και πολιτισμική διάσταση των θαλασσίων υδάτων, καθώς και τα Σχέδια Ανάπτυξης που εφαρμόζονται σε παράκτιες περιοχές της Κύπρου (σύμφωνα με τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο) και την Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ) (εκκρεμεί η έγκρισή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο). Ως εκ τούτου, λαμβάνονται υπόψη και οι αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας και προωθείται η συνοχή του ΘΧΣ με τις αντίστοιχες θεσμικές διαδικασίες οι οποίες αφορούν στην ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιων περιοχών.

Το όραμα της Κύπρου για τα θαλάσσια ύδατα της είναι η αειφόρος αξιοποίηση και ανάπτυξη τους. Η εξασφάλιση ότι τα θαλάσσια ύδατα θα είναι «καθαρά, υγιή, ασφαλή, παραγωγικά και με βιολογική ποικιλότητα», αποτελεί επίσης μέρος του οράματος της Κύπρου για τα θαλάσσια ύδατα. Οι στρατηγικοί στόχοι της ΔΠ ΘΧΣ περιλαμβάνουν τέσσερις συνιστώσες βιώσιμης ανάπτυξης: 1. Γαλάζια οικονομία, 2. Κοινωνική συνοχή, 3. Προστασία του περιβάλλοντος, 4. Διακυβέρνηση. Για την υλοποίηση του οράματος βάσει των παραπάνω συνιστωσών, τίθενται ειδικοί στόχοι που αφορούν κάθε αναπτυξιακό τομέα (αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, ενέργεια, θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός, ναυτιλία-λιμένες), αλλά και πρόσθετοι στόχοι για το φυσικό και κοινωνικό-πολιτισμικό περιβάλλον. Οι στόχοι οδηγούν στην διατύπωση προτεραιοτήτων όσον αφορά την οικονομία, την κοινωνία, το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, όπως και χωρικές κατευθύνσεις προς τον ΘΧΣ και το ΘΧΣχ.

Για την κατάρτιση του ΘΧΣχ ακολουθήθηκαν τα διαδικαστικά βήματα της συλλογής και επικαιροποίησης δεδομένων και πληροφοριών για τις δραστηριότητες στον θαλάσσιο και παράκτιο χώρο και το θαλάσσιο περιβάλλον, της μελέτης συναφών στρατηγικών πολιτικών και νομοθεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο, της ανάλυσης υφιστάμενων και μελλοντικών συνθηκών, του εντοπισμού συμβατών και ασύμβατων χρήσεων και δραστηριοτήτων και των όρων συμβατότητας ορισμένων εξ αυτών.

Για την πλήρη κατανόηση των προνοιών του ΘΧΣχ, αυτό θα πρέπει να μελετηθεί συνδυαστικά με την ΔΠ ΘΧΣ και την ειδική μελέτη με τίτλο «Μελέτη για τη Δήλωση Πολιτικής Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού» η οποία τη συνοδεύει ως υποστηρικτικό έγγραφο¹. Η ειδική μελέτη περιλαμβάνει καταγραφή όλων των εθνικών, περιφερειακών και ευρωπαϊκών πολιτικών, στρατηγικών και νομοθεσιών που λήφθηκαν υπόψη στην ετοιμασία της ΔΠ ΘΧΣ, καθώς και ανάλυση της υφιστάμενης οικονομικής (κύριοι αναπτυξιακοί τομείς), κοινωνικής, περιβαλλοντικής και πολιτισμικής διάστασης των θαλασσίων υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

¹ Η ΔΠ ΘΧΣ και η ειδική μελέτη είναι αναρτημένα στην ελληνική έκδοση της ιστοσελίδας του Υφυπουργείου Ναυτιλίας www.shipping.gov.cy.

1. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο εφαρμόζεται στα θαλάσσια ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ως ορίζονται στο Νόμο, και περιλαμβάνει χρήσεις ή δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα (i) στη χωρική θάλασσα, (ii) στη συνορεύουσα ζώνη, όσον αφορά σε αρχαιότητες, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Συνορεύουσας Ζώνης Νόμου και του περί Αρχαιοτήτων Νόμου και (iii) στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) ή στην υφαλοκρηπίδα, οι οποίες χρήσεις ή δραστηριότητες εμπίπτουν στα κυριαρχικά δικαιώματα ή τη δικαιοδοσία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το πεδίο εφαρμογής του ΘΧΣχ φαίνεται στον χάρτη Δ01 του **Παραρτήματος Ι**.

Το ΘΧΣχ λαμβάνει υπόψη όλες τις συναφείς στρατηγικές, πολιτικές και νομοθεσίες σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο, την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τις εκτιμώμενες μελλοντικές εξελίξεις, αλλά και τους περιορισμούς που τίθενται στον χερσαίο παράκτιο χώρο και στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, όπως αυτοί παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα.

Περιορισμοί	
Παράκτιος χώρος	Θαλάσσια ύδατα
Περιοχές δικτύου Natura 2000	Θαλάσσιες περιοχές δικτύου Natura 2000
Σημαντικά είδη και οικοτόποι	Σημαντικοί θαλάσσιοι οικοτόποι και ενδιαιτήματα θαλάσσιων προστατευόμενων ειδών όπως π.χ. λιβάδια Ποσειδωνίας, θαλάσσια σπήλαια κ.λπ.
Ζώνη προστασίας της παραλίας	Περιοχές απαγορεύσεων και ρύθμισης αλιευτικών δραστηριοτήτων
Ακτές και περιοχές προστασίας της φύσης και του τοπίου/ γεωτόπων	Θαλάσσια πεδία βολής
Χερσαία Αρχαία Μνημεία	Περιοχές απόθεσης στρατιωτικού υλικού
Υφιστάμενο πολεοδομικό καθεστώς	Περιοχές εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης
Ζώνες επικινδυνότητας (Οδηγία Seveso)	Ενάλιες αρχαιότητες
Αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας/ υφιστάμενες κατασκευές	
Ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας	

Με γνώμονα τις συνιστώσες βιώσιμης ανάπτυξης της ΔΠ ΘΧΣ για την αειφόρο ανάπτυξη των θαλάσσιων υδάτων της Κύπρου, το ΘΧΣχ προάγει την ισορροπημένη ανάπτυξη των βασικών οικονομικών δραστηριοτήτων, με ταυτόχρονη προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του τοπίου. Το ΘΧΣχ στοχεύει στην αειφόρο αξιοποίηση των φυσικών πόρων για την ενίσχυση της

κοινωνικής ευημερίας, την προστασία του περιβάλλοντος και των οικοσυστημικών υπηρεσιών, τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας, καθώς και την αποφυγή συγκρούσεων δραστηριοτήτων και χρήσεων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους τομείς της ενέργειας, υδατοκαλλιέργειας και ναυτιλίας και στην παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, περιλαμβανομένης της αναψυχής. Οι επενδύσεις θα πρέπει να πραγματοποιούνται με τρόπο ώστε αυτές να συμβάλλουν στην βιώσιμη ανάπτυξη, δεδομένης της νέας πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την Πράσινη Συμφωνία (Green Deal) για μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα (net zero greenhouse gas emissions) μέχρι το 2050 και ταξινόμια των επενδύσεων, λαμβάνοντας υπόψη αναπτυξιακά (οικονομικά), κοινωνικά, πολιτισμικά και περιβαλλοντικά κριτήρια.

Οι παράμετροι οι οποίοι λήφθηκαν υπόψη για τον προσδιορισμό της βέλτιστης πρότασης σχεδιασμού είναι οι εξής:

- Οι χωρικές και θαλάσσιες δυνατότητες ανάπτυξης, με γνώμονα την επίλυση των συγκρούσεων μεταξύ δραστηριοτήτων και χρήσεων αλλά και του θαλασσίου περιβάλλοντος.
- Οι προοπτικές και ο επιθυμητός βαθμός ανάπτυξης των επιμέρους παραγωγικών και άλλων δραστηριοτήτων.
- Η δέσμευση της τήρησης των οδηγιών και πολιτικών της ΕΕ όσον αφορά στην Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Περιοχών και γενικότερα του περιβάλλοντος προς μια ολοκληρωμένη, βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη.
- Οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την επίτευξη του οράματος για τα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, οι στρατηγικοί στόχοι για την γαλάζια οικονομία, την κοινωνική συνοχή, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διακυβέρνηση, καθώς και οι ειδικοί στόχοι ανά αναπτυξιακό τομέα και οι πρόσθετοι ειδικοί στόχοι για την περιβαλλοντική και κοινωνική-πολιτισμική διάσταση, όπως αυτοί ορίζονται από την ΔΠ ΘΧΣ της Κύπρου.

2. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Για καλύτερη ανάλυση και ευκολότερη κατανόηση των προτάσεων του ΘΧΣχ, έχουν καθοριστεί επτά (7) γεωγραφικές χωρικές ενότητες για τα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου με κριτήρια τα κοινά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, το είδος των χρήσεων και δραστηριοτήτων και τις συγκρούσεις που παρατηρούνται. Οι χωρικές ενότητες I μέχρι VI εκτείνονται μέχρι τα 12 ν.μ., ενώ η χωρική ενότητα VII καλύπτει τα υπόλοιπα θαλάσσια ύδατα της Δημοκρατίας μέχρι το εξωτερικό όριο της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα όρια των χωρικών ενοτήτων φαίνονται στον χάρτη Δ01 του **Παραρτήματος Ι**. Σημειώνεται ότι τα όρια αυτά δεν σχετίζονται ή δεν υποδηλώνουν όρια οποιασδήποτε θαλάσσιας ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

2.1.1 Οικονομική και κοινωνική διάσταση

Σύμφωνα με τη «Μελέτη για τη Δήλωση Πολιτικής Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού» και την ΔΠ ΘΧΣ, παρουσιάζονται πιο κάτω οι κύριοι αναπτυξιακοί τομείς στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται η υφιστάμενη κατάσταση, οι στόχοι και οι προτεραιότητες της ΔΠ ΘΧΣ και οι προτάσεις σχεδιασμού κάθε αναπτυξιακού τομέα.

Α. Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια

Υφιστάμενη κατάσταση

Η αλιεία αποτελεί μια από τις πιο παραδοσιακές δραστηριότητες των παράκτιων περιοχών της Κύπρου και αποτελείται από την παράκτια αλιεία, την αλιεία τρατών βυθού και την αλιεία πολυδύναμων σκαφών. Η παράκτια αλιεία διεξάγεται με μικρές βάρκες, οι οποίες χρησιμοποιούν κυρίως στατικά δίκτυα, παραγάδια βυθού και παγίδες. Η αλιεία με τράτα βυθού ασκείται από σκάφη μεγάλου μήκους (άνω των 18m), ενώ η πολυδύναμη αλιεία εξασκείται από σκάφη μήκους άνω των 12m, τα οποία χρησιμοποιούν, εκτός από τα εργαλεία της παράκτιας αλιείας, παραγάδια επιφάνειας για αλιεία ξιφία και τόνου. Για σκοπούς στήριξης της αλιείας έχουν δημιουργηθεί 16 αλιευτικά καταφύγια παγκύπρια. Υπεύθυνο για τη διαχείριση της αλιευτικής δραστηριότητας και των αλιευτικών αποθεμάτων στην Κύπρο είναι το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών (ΤΑΘΕ).

Η υδατοκαλλιέργεια έχει αναπτυχθεί λόγω των φυσικών πλεονεκτημάτων της Κύπρου και ειδικότερα των ευνοϊκών κλιματολογικών συνθηκών και της καλής ποιότητας υδάτων. Την τελευταία εικοσαετία σημαντική ανάπτυξη καταγράφεται στην ιχθυοκαλλιέργεια ανοικτής θάλασσας. Η κυπριακή υδατοκαλλιέργεια στηρίζεται στην προηγμένη έρευνα και βιοτεχνολογία, παρουσιάζοντας μια σταθερή μέση ετήσια ανάπτυξη της τάξης του 4-5%. Η παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας εκπροσωπεί πέραν του 80% τόσο σε ποσότητα όσο και σε αξία της συνολικής εθνικής παραγωγής αλιευτικών προϊόντων. Τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας αποτελούν το τρίτο πιο σημαντικό εξαγωγικό προϊόν σε αξία από τον ευρύτερο γεωργικό τομέα πρωτογενούς παραγωγής, ενώ η Κύπρος συγκαταλέγεται στις πρώτες πέντε χώρες της ΕΕ όσον αφορά τη συνεισφορά της υδατοκαλλιέργειας στην αλιευτική παραγωγή. Σύμφωνα με το Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Υδατοκαλλιέργειας 2021 - 2030, η ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας θα πρέπει να συνεχίσει με συνετό αλλά σταθερό ρυθμό τόσο με τη μέθοδο της καλλιέργειας σε κλωβούς ανοικτής θάλασσας, που παρουσιάζει και τις μεγαλύτερες προοπτικές, όσο και με τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στην ξηρά.

Στο θαλάσσιο χώρο της Κύπρου δραστηριοποιούνται εννιά μονάδες πάχυνσης μεσογειακών ειδών, σε κλουβιά ανοιχτής θάλασσας καθώς και άλλες συμπληρωματικές εγκαταστάσεις. Περισσότερες από το 80% των θαλάσσιων μονάδων, δραστηριοποιούνται στην περιοχή Βασιλικού-Μονής, δηλαδή την ευρύτερη περιοχή του Ενεργειακού Κέντρου.

Σε σχέση με τη συλλεκτική αλιεία στην Κύπρο, απασχολούνται περίπου 1.300 άτομα (πλήρους και μερικής απασχόλησης), ενώ η ολική ετήσια κυπριακή παραγωγή ψαριών από τη θαλάσσια αλιεία κυμαίνεται γύρω στους 1.200 τόνους. Με την αλιεία ασχολείται

επίσης, μεγάλος αριθμός ερασιτεχνών είτε για ψυχαγωγία, είτε για εξασφάλιση μικρού συμπληρωματικού εισοδήματος.

Οι δραστηριότητες της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας επιφέρουν σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη στις παράκτιες περιοχές της Κύπρου (π.χ. Ζυγίου, ευρύτερης περιοχή Πόλης Χρυσοχούς, Λιοπετρίου κ.α.) με τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ενώ σημαντική είναι και η συνεισφορά τους στην κοινωνία με τη διάθεση υγιεινών προϊόντων στον καταναλωτή. Παρότι σε τοπικό επίπεδο η οικονομική συνεισφορά τους είναι σημαντική, εντούτοις η συνεισφορά στο ΑΕΠ είναι μηδαμινή και κυμαίνεται από 0,1-0,3% (περίπου € 10 εκ.).

Στόχοι και προτεραιότητες

Οι στόχοι και προτεραιότητες για τους τομείς της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΔΠ ΘΧΣ είναι οι ακόλουθοι:

Στόχοι:

- Ενθάρρυνση βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- Ανάπτυξη της οικονομικά βιώσιμης, περιβαλλοντικά συμβατής και κοινωνικά αποδεκτής υδατοκαλλιέργειας.
- Στήριξη της έρευνας και καινοτομίας στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών.
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αποδοτικότητας και παραγωγικότητας της υδατοκαλλιέργειας.
- Στήριξη της ανάπτυξης γαλάζιας βιοτεχνολογίας, με ισότιμη κατανομή οφελών από τη χρήση γενετικών πόρων.

Προτεραιότητες:

- Προστασία της αλιείας και αειφόρος ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.
- Πρόβλεψη κατάλληλων χώρων για τη χωροθέτηση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας.

Προτάσεις σχεδιασμού

Η δραστηριότητα της αλιείας λαμβάνει χώρα και επιτρέπεται σε όλες τις γεωγραφικές ενότητες που περιγράφονται πιο κάτω. Μπορεί να είναι συμβατή με αρκετές άλλες θαλάσσιες χρήσεις, αλλά τα ιχθυοαποθέματα μπορεί να επηρεαστούν σημαντικά από κάποιες θαλάσσιες δραστηριότητες και να μετακινηθούν από τους βιοτόπους τους. Στους θεματικούς χάρτες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, αποτυπώνονται Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές στις οποίες υφίστανται απαγορεύσεις και ρυθμίσεις για την αλιευτική δραστηριότητα. Όσον αφορά στη δραστηριότητα της συλλεκτικής αλιείας, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι υπάρχουν γενικές χωρικές και εποχιακές απαγορεύσεις που σε ορισμένες περιπτώσεις συνδέονται και με τη χρήση συγκεκριμένων αλιευτικών εργαλείων. Αυτά ρυθμίζονται με βάση την περί αλιείας νομοθεσία, καθώς και ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία και ενσωματώνονται στους σχετικούς όρους των επαγγελματικών και ερασιτεχνικών αδειών αλιείας.

Για την υδατοκαλλιέργεια, λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για οργάνωση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας ανοικτής θάλασσας, για βέλτιστη διαχείριση τους και άμβλυνση φαινομένων υποβάθμισης του παράκτιου τοπίου αλλά και του παράκτιου και

θαλάσσιου περιβάλλοντος, επιτυγχάνοντας ανάπτυξη μίας οικονομικά βιώσιμης, περιβαλλοντικά συμβατής και κοινωνικά αποδεκτής υδατοκαλλιέργειας. Προτείνεται η δημιουργία νέων περιοχών ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών και επέκταση των υφιστάμενων, για κάλυψη μελλοντικών αναγκών αλλά και για να καταστεί ελεγχόμενη η άσκηση της δραστηριότητας. Ταυτόχρονα προγραμματίζεται η δημιουργία συλλογικών υποστηρικτικών λιμενικών και χερσαίων υποδομών για εξυπηρέτηση των υφιστάμενων και μελλοντικών μονάδων, με σκοπό τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, όπως επίσης και για τη δημιουργία ανθεκτικότητας και τη διασφάλιση και διατήρηση των μακροπρόθεσμων προοπτικών περεταίρω ανάπτυξης του τομέα.

Οι υφιστάμενες μονάδες υδατοκαλλιέργειας που βρίσκονται κοντά στο ενεργειακό κέντρο θα μετακινηθούν ώστε να αποφευχθούν οι συγκρούσεις που παρατηρούνται με τη δραστηριότητα της ενέργειας.

Η υφιστάμενη κατάσταση και ο προτεινόμενος σχεδιασμός για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας παρουσιάζεται στους **χάρτες A01-A05 του Παραρτήματος I**.

B. Ενέργεια

Υφιστάμενη κατάσταση

Στον θαλάσσιο χώρο της Κύπρου οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την ενέργεια επί του παρόντος έχουν περιορισμένο βαθμό οικονομικής σημαντικότητας, λόγω πρώιμου σταδίου αξιοποίησης των δυνητικών κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, ενώ δεν διεξάγονται ακόμα άλλες δραστηριότητες για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο θαλάσσιο χώρο.

Η Κύπρος έχει τις δυνατότητες να καταστεί ενεργειακό κέντρο της περιοχής της Ανατολικής Μεσογείου και να συνεισφέρει στη μετατροπή της σε μια περιοχή βιώσιμης και ισορροπημένης οικονομικής ανάπτυξης, ενισχύοντας την πολιτική σταθερότητα και βελτιώνοντας τις διμερείς σχέσεις, αξιοποιώντας τις συνέργειες που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στην περιοχή.

Η Κυπριακή Δημοκρατία προωθεί την αξιοποίηση των δυνητικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων που βρίσκονται στην κυπριακή ΑΟΖ (13 ερευνητικά τεμάχια). Στο πλαίσιο αυτό έχει υπογράψει Συμβόλαια Έρευνας και Αναλογικού Καταμερισμού Παραγωγής για μεγάλο αριθμό ερευνητικών τεμαχίων και επιπλέον, έχει ήδη υπογράψει Συμφωνία Πλαίσιο για ανάπτυξη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων που εκτείνονται εκατέρωθεν της μέσης γραμμής με την Αίγυπτο, ενώ γίνονται προσπάθειες για υπογραφή παρόμοιων συμφωνιών και με άλλα γειτονικά κράτη (Ισραήλ και Λίβανο).

Σημειώνεται ότι η Κυπριακή Δημοκρατία στηρίζει το Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος «EuroAsia Interconnector» για την ηλεκτρική διασύνδεση της Κύπρου με το Ισραήλ και την Ελλάδα (Κρήτη), μέσω υποθαλάσσιου ηλεκτρικού καλωδίου. Το συνολικό μήκος του καλωδίου διασύνδεσης συνεχούς ρεύματος είναι 2.400 km και θα έχει συνολική δυναμικότητα 1.000 MW σε κάθε κατεύθυνση (1.000 MW πρώτο στάδιο, 2.000 MW δεύτερο στάδιο).

Επιπρόσθετα, προωθείται η ηλεκτρική διασύνδεση της Κύπρου με την Αίγυπτο ή με την Ελλάδα (Κρήτη) και την Αίγυπτο, σε συνέχεια υπογραφής δύο Μνημονίων Συνεργασίας, ένα σε διμερές επίπεδο και ένα σε τριμερές επίπεδο αντίστοιχα.

Το 2020 υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ των χωρών Κύπρου, Ισραήλ και Ελλάδας για την κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου «EastMed Pipeline». Ο αγωγός έχει σχεδιαστεί για να μεταφέρει σε πρώτη φάση 10 Bcm/έτος φυσικού αερίου από τα κοιτάσματα στη λεκάνη της Λεβαντίνης (Κύπρος και Ισραήλ) στην Ελλάδα και σε συνδυασμό με τους αγωγούς Poseidon και IGB στην Ιταλία και σε άλλες χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Ο αγωγός θα έχει μήκος περίπου 1.900 km εκ των οποίων τα 1.300 km είναι υποθαλάσσια και θα έχει χωρητικότητα 10 δισεκατομμυρίων m³ ετησίως.

Επίσης, ειδική αναφορά θα πρέπει να γίνει στον προγραμματισμένο Τερματικό Σταθμό Εισαγωγής Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) (Cyprus LNG Import Terminal) στην παράκτια ζώνη της περιοχής του Βασιλικού. Το έργο αυτό θα είναι το μεγαλύτερο ενεργειακό έργο που έγινε ποτέ στην Κύπρο και θα έχει σαφείς αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας, καθώς θα περιλαμβάνει πλωτή μονάδα εισαγωγής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ΥΦΑ (FSRU), προβλήτα για την πρόσδεση της πλωτής μονάδας, αγωγό επί της προβλήτας και άλλες σχετικές υποδομές. Πλησίον του χώρου που επελέγη για την χωροθέτηση της προαναφερθείσας ανάπτυξης, τα τελευταία χρόνια έχουν ανεγερθεί και άλλες ενεργειακές υποδομές (τερματικά για εισαγωγή και αποθήκευση πετρελαιοειδών συμπεριλαμβανομένου και υγραερίου), που περιλαμβάνουν και υποδομές εντός του θαλάσσιου χώρου. Ήδη η περιοχή του Βασιλικού εξελίσσεται σε ένα ισχυρό ενεργειακό οικονομικό πόλο, που με την υλοποίηση του έργου Cyprus LNG Import Terminal θα ενισχυθεί περαιτέρω προσφέροντας μεγαλύτερο αριθμό θέσεων εργασίας. Επίσης, εκτιμάται ότι με την δυναμική που θα αποκτήσει η περιοχή του Βασιλικού, μεγάλος αριθμός συμπληρωματικών ή και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων θα επιζητήσει να εγκατασταθεί στην περιοχή.

Με την έναρξη λειτουργίας όλο και περισσότερων έργων στο ενεργειακό κέντρο στην περιοχή του Βασιλικού, καθώς και των υπεράκτιων μονάδων εκμετάλλευσης/εξόρυξης πετρελαίου/αερίου, αναμένεται να υπάρξει σημαντική βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών, κυρίως σε τοπικό επίπεδο (π.χ. δημιουργία νέων θέσεων εργασίας) και κοινωνικά οφέλη.

Στόχοι και προτεραιότητες

Οι στόχοι και προτεραιότητες για τον τομέα της ενέργειας σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΔΠ ΘΧΣ είναι οι ακόλουθοι:

Στόχοι:

- Ορθολογική και βιώσιμη αξιοποίηση των δυνητικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων της κυπριακής ΑΟΖ.
- Ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη υποθαλάσσιων ενεργειακών υποδομών, όπως την όδευση καλωδίων ηλεκτρισμού και αγωγών αερίου (π.χ. φυσικού αερίου ή υδρογόνου), καθώς και η προστασία τους.
- Αξιοποίηση των θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έχοντας υπόψη και το 'Green Deal' της ΕΕ για μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα μέχρι το 2050.

- Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας.
- Ενθάρρυνση ανάπτυξης τεχνολογίας και υποδομών για δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα.

Προτεραιότητες:

- Αξιοποίηση των αποθεμάτων υδρογονανθράκων και βιώσιμη ανάπτυξη συναφών υποδομών.
- Προστασία του υφιστάμενου δικτύου υποθαλάσσιων καλωδίων και βιώσιμη ανάπτυξη νέων δικτύων στην κυπριακή ΑΟΖ.
- Ανάπτυξη υπεράκτιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Προτάσεις σχεδιασμού

Λαμβάνοντας υπόψη την προτεραιότητα που δίνεται στον τομέα της ενέργειας, στο ΘΧΣχ γίνεται πρόβλεψη για την κατάλληλη χωροθέτηση του ενεργειακού κέντρου που περιλαμβάνει όλους τους μελλοντικούς σχεδιασμούς και ενεργειακές υποδομές.

Επίσης, γίνεται πρόβλεψη για μελλοντικές υποδομές που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας για την ενέργεια (π.χ. Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος «EastMed Pipeline» και «EuroAsia Interconnector», καθώς και την ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου-Αιγύπτου) και προτείνεται η δημιουργία ζωνών προστασίας των αγωγών και των καλωδίων προς αποφυγή πιθανών συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες στο μέλλον. Η προσαιγιάλωση μελλοντικών αγωγών και καλωδίων θα πρέπει να γίνεται εντός των συγκεκριμένων περιοχών.

Στοχεύοντας σε μελλοντική υλοποίηση θαλάσσιων έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προτείνεται η χωροθέτηση περιοχής για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας. Πέραν αυτής, είναι επιθυμητή η δυνητική αξιοποίηση και άλλων περιοχών για διαφορετικές μορφές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, παρόλο που το παρόν ΘΧΣχ δεν προβλέπει χωροθέτηση τέτοιων περιοχών λόγω έλλειψης επαρκών επιστημονικών δεδομένων στην παρούσα χρονική στιγμή. Η ανάπτυξη και λειτουργία υπεράκτιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προϋποθέτει την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Η υφιστάμενη κατάσταση και ο προτεινόμενος σχεδιασμός για τον τομέα της ενέργειας παρουσιάζεται στους **χάρτες Ε01-Ε02 του Παραρτήματος Ι**.

Γ. Θαλάσσιος και Παράκτιος Τουρισμός

Υφιστάμενη κατάσταση

Ο τομέας του τουρισμού είναι ίσως ο σημαντικότερος πυλώνας της κυπριακής οικονομίας, με συνεισφορά στο ΑΕΠ που ξεπερνά το 10% και προσφορά περισσότερων των 35.000 θέσεων εργασίας. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στον θαλάσσιο τουρισμό, που ορίζεται ως ο συνδυασμός του παράκτιου τουρισμού και του τουρισμού κρουαζιέρας, καθώς και ο τουρισμός που προέρχεται από την ύπαρξη μαρίνων (τουρισμός yachting) και άλλων εναλλακτικών θαλάσσιων δραστηριοτήτων. Ο θαλάσσιος τουρισμός συνεισφέρει σημαντικά και πολυεπίπεδα στην εθνική οικονομία και περιλαμβάνει μια σειρά από άμεσες και έμμεσες δραστηριότητες, όπως για

παράδειγμα παραλιακά τουριστικά καταλύματα, μαρίνες, πλειάδα θαλάσσιων δραστηριοτήτων (κρουαζιέρες, water sports, καταδύσεις κ.α.), χώρους αναψυχής και εστίασης κ.α.

Σημαντικά οφέλη ισάζια με τα οικονομικά προκύπτουν και για την κοινωνία, αφού ο τομέας του τουρισμού προσφέρει μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας και ταυτόχρονα στηρίζει τις γεωγραφικά απομονωμένες τοπικές οικονομίες, όπως η περιοχή του κόλπου της Πόλης Χρυσοχούς και η ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου που εξαρτώνται κατά κόρον από την τουριστική βιομηχανία. Ειδικότερα, ο τουρισμός κρουαζιέρας και σκαφών αναψυχής χωρίς αμφιβολία διαδραματίζουν σημαντικό και πολλαπλασιαστικό ρόλο στην τοπική οικονομία και κοινωνία αφού συμβάλλουν στην αναβάθμιση των πόλεων-προορισμών και ενισχύουν την δυνατότητα προσέλκυσης νέων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών. Παράλληλα, το έντονο καταδυτικό τουριστικό ρεύμα που υπάρχει στην Κύπρο και ειδικότερα η υψηλή επισκεψιμότητα του ναυαγίου «Ζηνοβία», αυξάνουν τη θετική συμβολή των εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων στην οικονομία. Θετικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις προκύπτουν και από τις σημαντικές δημόσιες και ιδιωτικές παρεμβάσεις (υλοποίηση έργων) για επενδύσεις αιεφόρου εμπλουτισμού και αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος.

Το Υφυπουργείο Τουρισμού προωθεί την στήριξη ενός βιώσιμου θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Τουρισμού 2020-2030 και το Σχέδιο για την ανάπτυξη του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού.

Στόχοι και προτεραιότητες

Οι στόχοι και προτεραιότητες για τον τομέα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΔΠ ΘΧΣ είναι οι ακόλουθοι:

Στόχοι:

- Στήριξη ενός βιώσιμου θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού (σύμφωνα με την εγκεκριμένη Εθνική Στρατηγική Τουρισμού).
- Προβολή εναλλακτικών μορφών παράκτιου τουρισμού με άξονα θαλάσσιες δραστηριότητες ως αποτέλεσμα της αλληλεξάρτησης ξηράς-θάλασσας, για αύξηση της ελκυστικότητας της Κύπρου ως προορισμού.
- Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας.

Προτεραιότητες:

- Ενίσχυση του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού.

Προτάσεις σχεδιασμού

Στο ΘΧΣχ αποτυπώνονται οι περιοχές κολύμβησης και αναψυχής, υφιστάμενες και μελλοντικές μαρίνες και χώροι ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής καθώς και περιοχές καταδυτικού ενδιαφέροντος. Εντός των περιοχών κολύμβησης και αναψυχής, με Διάταγμα της αρμόδιας Αρχής, καθορίζονται σε ετήσια βάση οι περιοχές λουομένων. Ενδιάμεσα των περιοχών λουομένων δημιουργούνται διάυλοι διακίνησης σκαφών για θαλάσσια αθλήματα (water sports). Στις περιοχές κολύμβησης και αναψυχής και λαμβανομένων υπόψη των προνοιών των Διαταγμάτων για τις περιοχές λουομένων,

λαμβάνουν χώρα συναφείς δραστηριότητες αναψυχής, όπως θαλάσσια αθλήματα (water sports), κολύμβηση με αναπνευστήρα (snorkeling), ελεύθερες καταδύσεις κ.α. Επίσης, στις περιοχές αυτές υπάρχουν ή θα μπορούν να αναπτυχθούν στο μέλλον άλλες συναφείς υποδομές αναψυχής, όπως για παράδειγμα αποβάθρες σύμφωνα με τις πρόνοιες της οικείας νομοθεσίας. Ο παράκτιος τουρισμός αναπτύσσεται κυρίως σε περιοχές με χερσαίες τουριστικές αναπτύξεις, σύμφωνα και με το υφιστάμενο πολεοδομικό καθεστώς.

Το Υφυπουργείο Τουρισμού προωθεί τη δημιουργία πλωτών χώρων εστίασης μέσω σχετικής νομοθεσίας. Πρόθεση είναι η χωροθέτηση τέτοιων αναπτύξεων σε περιοχές που δεν είναι τουριστικά ανεπτυγμένες και δεν υπάρχει μεγάλη συσσώρευση χώρων εστίασης.

Η υφιστάμενη κατάσταση και ο προτεινόμενος σχεδιασμός για τον τομέα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού παρουσιάζεται στους **χάρτες T01-T04** του **Παραρτήματος Ι**.

Δ. Ναυτιλία – Λιμένες

Υφιστάμενη κατάσταση

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου είναι στρατηγική για εμπορικούς σκοπούς και συντείνει στο να γίνει ένα διαμετακομιστικό κέντρο, που συνδέει την Ευρώπη με την Ανατολή.

Τις τελευταίες δεκαετίες ο κυπριακός εμπορικός στόλος αναπτύχθηκε ραγδαία, με την Κύπρο να αποτελεί σήμερα παγκόσμια ναυτιλιακή δύναμη. Επίσης, η Κύπρος έχει μετεξελιχθεί σε ένα σύγχρονο, αποδοτικό και ολοκληρωμένο ναυτιλιακό κέντρο αποτελώντας ένα από τα τρία μεγαλύτερα κέντρα πλοιοδιαχείρισης στον κόσμο και το μεγαλύτερο στην Ευρώπη.

Καταλυτικό και συμπληρωματικό ρόλο διαδραματίζουν τα λιμάνια που εξυπηρετούν θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων και αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα αλληλεπιδράσεων ξηράς-θάλασσας. Υπογραμμίζεται ότι το 95% του όγκου των διεθνών συναλλαγών εμπορευμάτων μεταφέρεται μέσω των λιμένων. Οι μεγαλύτερες λιμενικές εγκαταστάσεις πολλαπλών χρήσεων βρίσκονται στο λιμάνι Λεμεσού (εμπορικό και επιβατικό λιμάνι) το οποίο εξυπηρετεί σχεδόν το 70% της συνολικής διακίνησης πλοίων της χώρας. Μικρότερου μεγέθους εγκαταστάσεις εντοπίζονται στο λιμάνι Λάρνακας, στο λιμάνι του Ζυγίου (περιοχή Βασιλικού), στο οποίο βρίσκονται οι λιμενικές εγκαταστάσεις της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού, της προβλήτας της VTTV και της προβλήτας της Skyra Vassas, καθώς και στους τρεις τερματικούς σταθμούς αποθήκευσης καυσίμων στη Λάρνακα, τη Δεκέλεια και το Βασιλικό. Σημειώνεται ότι στο Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού έχουν μετακινηθεί οι τερματικοί σταθμοί αποθήκευσης καυσίμων οι οποίοι στο παρελθόν βρίσκονταν στην Λάρνακα.

Ο ρόλος των λιμενικών εγκαταστάσεων είναι κρίσιμος όχι μόνο στην υποστήριξη της προβλεπόμενης μελλοντικής αύξησης της εμπορευματικής κίνησης, αλλά και στην παροχή τουριστικών εξυπηρετήσεων μέσω κυρίως των κρουαζιερόπλοιων. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους είναι σημαντική για την οικονομία. Επίσης, η Αρχή Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ), για σκοπούς ενδυνάμωσης και υποστήριξης των θαλάσσιων μεταφορών έχει καθορίσει Λιμενικές Περιοχές στα ανοικτά των λιμανιών

όπου μπορούν να αγκυροβολούν πλοία.

Επιπλέον, οι λιμενικές εγκαταστάσεις και θαλάσσιες μεταφορές έχουν ουσιαστικό ρόλο στην υποστήριξη των αναδυόμενων βιομηχανιών που σχετίζονται με την εξόρυξη και επεξεργασία υδρογονανθράκων, που εκτιμάται ότι υπάρχουν στην ΑΟΖ της Κύπρου και σε γειτονικές χώρες.

Η συνεισφορά της ναυτιλίας (θαλάσσιες μεταφορές, λιμενικές εγκαταστάσεις, υποστηρικτικές υπηρεσίες) στην κυπριακή οικονομία είναι πολύ ισχυρή, αφού θεωρείται σημαντικός εργοδότης και υποστηρίζει την οικονομική δραστηριότητα σε τομείς που συνδέονται με το εμπόριο (εισαγωγές-εξαγωγές), τις μετακινήσεις πληθυσμού και τον τουρισμό. Επίσης, η ναυτιλία έχει σημαντική συνεισφορά στην τοπική κοινωνία, με χαρακτηριστική τη λειτουργία ναυτιλιακών και ναυτικών σχολών όπου φοιτούν σπουδαστές από όλο τον κόσμο.

Επομένως, αποτελεί τομέα που συμβάλλει στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στην ενεργοποίηση μεγάλου αριθμού άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενων (ορισμένες φορές με δημιουργία τοπικών οικονομικών και κοινωνικών συμπλεγμάτων συνεργασιών (clusters)) και στη βελτίωση του επιπέδου ζωής.

Στόχοι και προτεραιότητες

Οι στόχοι και προτεραιότητες για τον τομέα της ναυτιλίας-λιμένων σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΔΠ ΘΧΣ είναι οι ακόλουθοι:

Στόχοι:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
- Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας.
- Στήριξη της ολοκληρωμένης θαλάσσιας επιτήρησης.
- Διασφάλιση της καθαριότητας, της προστασίας και της ασφάλειας των θαλασσών.
- Προώθηση οικολογικής λειτουργίας λιμένων («πράσινων» λιμένων) με την χρήση ανανεώσιμων πηγών ή άλλων βιώσιμων επιλογών.

Προτεραιότητες:

- Ασφάλεια ναυσιπλοΐας και εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών υποστήριξης.

Προτάσεις σχεδιασμού

Η δραστηριότητα της ναυτιλίας λαμβάνει χώρα και επιτρέπεται σε όλες τις γεωγραφικές ενότητες που περιγράφονται πιο κάτω, σύμφωνα και με τις σχετικές πρόνοιες της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS). Η δραστηριότητα αυτή είναι συμβατή με αρκετές άλλες θαλάσσιες χρήσεις και στο ΘΧΣχ αποτυπώνονται οι κύριες διαδρομές πλοίων και η πυκνότητα της θαλάσσιας κυκλοφορίας, με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας.

Στο ΘΧΣχ αποτυπώνονται οι περιοχές λιμενικών δραστηριοτήτων οι οποίες περιλαμβάνουν τα λιμάνια και τις λιμενικές εγκαταστάσεις, τα αγκυροβόλια και άλλες δραστηριότητες και έργα συναφή με τις θαλάσσιες μεταφορές.

Η υφιστάμενη κατάσταση και ο προτεινόμενος σχεδιασμός για τον τομέα της ναυτιλίας-λιμένων παρουσιάζεται στους **χάρτες N01-N05** του **Παραρτήματος Ι**.

2.1.2 Περιβαλλοντική διάσταση

Υφιστάμενη κατάσταση

Το θαλάσσιο περιβάλλον της Κύπρου θεωρείται ιδιαίτερα πλούσιο και ποικιλόμορφο, που υποστηρίζει και φιλοξενεί ένα ευρύ φάσμα ειδών εθνικής σημασίας (περιλαμβανομένων των προστατευόμενων) σε κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό επίπεδο, καθώς επίσης προσφέρει οικοσυστημικές υπηρεσίες και αγαθά. Η διασφάλιση ενός υγιούς θαλάσσιου οικοσυστήματος είναι θεμελιώδους σημασίας ως προς την υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης και την απόδοση ευρέων κοινωνικό-οικονομικών ωφελειών.

Πολλά νομοθετήματα και άλλες διατάξεις σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο είναι άμεσα συναφή με αυτή τη βασική επιδίωξη. Μεταξύ αυτών είναι η Οδηγία Πλαίσιο για την Θαλάσσια Στρατηγική (2008/56/EK) και η Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/EK) (ΟΠΥ). Οι Οδηγίες αυτές αναγνωρίζουν τις πιέσεις που επιδέχονται τα θαλάσσια ύδατα από διάφορες πηγές και κυρίως από ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. ρύπανση, ευτροφισμός, υπεραλίευση, εισαγωγή ξενικών ειδών, κλιματική αλλαγή).

Το ΤΑΘΕ ως αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/56/EK εφαρμόζει πρόγραμμα μέτρων για την επίτευξη Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης.

Η προστασία των παράκτιων υδάτων και των νερών σε εκβολές ποταμών καλύπτεται από την ΟΠΥ. Σχετικό είναι το 'Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου', στο οποίο καθορίζονται ειδικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για τα νερά. Ταυτόχρονα, η Οδηγία για τη Διαχείριση της Ποιότητας των Νερών Κολύμβησης (2006/7/EK) περιέχει διατάξεις για την παρακολούθηση, την ταξινόμηση και τη διαχείριση της ποιότητας των νερών κολύμβησης. Το Τμήμα Περιβάλλοντος ως αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή της Οδηγίας 2006/7/EK έχει ετοιμάσει ταυτότητες για όλες τις περιοχές νερών κολύμβησης, όπου υποδεικνύονται τα όρια και οι πιέσεις που δέχονται.

Στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (92/43/ΕΟΚ), οι επτά (7) πιο κάτω θαλάσσιες περιοχές της Κύπρου έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000 ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) βάσει των διατάξεων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, με απώτερο στόχο την προστασία, διαχείριση και τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων τους: «Χερσόνησος Ακάμα - CY4000010», «Περιοχή Πόλις-Γιαλιά - CY4000001», «Ακρωτήριο Άσπρο-Πέτρα του Ρωμιού - CY5000005», «Κάβο Γκρέκο - CY3000005», «Θαλάσσια Περιοχή Μουλιά - CY4000006», «Θαλάσσια Περιοχή Νησιά - CY3000006» και «υπεράκτια περιοχή Ωκεανός - CY4000024».

Για τις τέσσερις (4) πρώτες υπό αναφορά περιοχές του Δικτύου Natura 2000 έχουν ετοιμαστεί διαχειριστικά σχέδια, τα οποία όμως αποτελούν καθοδηγητικά έγγραφα και δεν έχουν νομική ισχύ. Στα εν λόγω διαχειριστικά σχέδια γίνονται προτάσεις για μέτρα ή/ και περιορισμούς όσον αφορά τις διάφορες δραστηριότητες και χρήσεις στις περιοχές, για σκοπούς προστασίας των ειδών και των οικοτόπων. Αρκετές από τις προτάσεις αυτές έχουν εφαρμοστεί με την θέσπιση Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών (ΘΠΠ) με περιορισμούς στην αλιεία και στη διέλευση/ αγκυροβόληση

σκαφών, ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή περιβαλλοντική προστασία της κάθε περιοχής. Οι εν λόγω ΘΠΠ θεσπίστηκαν με την έκδοση Διαταγμάτων βάσει του περί Αλιείας Νόμου και Κανονισμών.

Συγκεκριμένα, έχει θεσπιστεί ΘΠΠ στον ΤΚΣ «Κάβο Γκρέκο - CY3000005» όπου καθορίζονται ζωνώσεις με περιορισμούς στην αλιεία (επαγγελματική και ερασιτεχνική), τρεις (3) ΘΠΠ στον ΤΚΣ «Χερσόνησος Ακάμα - CY4000010», το «Κακοσκάλι», το «Χάλαβρο» και οι «Θαλασσινές Σπηλιές Πέγειας» και μία (1) ΘΠΠ στον προτεινόμενο ΤΚΣ «Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου».

Σημαντική είναι επιπλέον η προστατευόμενη περιοχή Λάρας/Τοξεύτρας, η οποία έχει εγκριθεί και συμπεριληφθεί στον κατάλογο των Ειδικά Προστατευόμενων Περιοχών Μεσογειακής Σημασίας (SPAMI) στα πλαίσια του πρωτοκόλλου για τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές και τη Βιοποικιλότητα. Το ΤΑΘΕ εφαρμόζει από το 1978 Σχέδιο προστασίας των θαλάσσιων χελώνων στην περιοχή Λάρας/Τοξεύτρας. Επίσης, βρίσκεται σε ισχύ Διάταγμα του περί Αλιείας Νόμου με το οποίο ρυθμίζεται η αλιεία, καθώς και η διέλευση και αγκυροβόληση σκαφών στην περιοχή.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω φυσικών ΘΠΠ, στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου απαντώνται και ΘΠΠ με τεχνητούς υφάλους που έχουν δημιουργηθεί από το ΤΑΘΕ. Πρόκειται για έξι (6) περιοχές ΘΠΠ: «Αμαθούντας», «Δασούδι-Λεμεσός», «Παραλιμνίου», «Αγίας Νάπας», «Πάφου» και «Λάρνακας». Επίσης, εξετάζεται η κατασκευή του τεχνητού υφάλου της «Πόλης Χρυσοχούς» καθώς και η παράλληλη κήρυξη προστατευόμενης περιοχής. Απώτερος σκοπός της δημιουργίας περιοχών όπου τοποθετούνται τεχνητοί ύφαλοι είναι η δημιουργία καταφυγίων ψαριών, η αύξηση των αλιευτικών αποθεμάτων και η μακροπρόθεσμη βελτίωση της αλιευτικής παραγωγής.

Άξιο αναφοράς είναι και το υποθαλάσσιο όρος «Ερατοσθένης», η περιοχή του οποίου έχει χαρακτηριστεί ως «Περιοχή με Αλιευτικούς Περιορισμούς - Fisheries Restricted Area (FRA)» από τη Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο, προκειμένου να προστατευθούν τα ευαίσθητα ενδιαιτήματα βαθέων υδάτων στην ΑΟΖ της Κύπρου.

Σημαντική είναι επίσης η διαφύλαξη των προστατευόμενων παράκτιων/ θαλάσσιων τοπίων και γεωτόπων με υψηλή γεωλογική αξία, για τα οποία δύναται να ετοιμάζονται σχέδια διαχείρισης από την αρμόδια Αρχή. Η καταγραφή και τεκμηρίωση αυτών από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης είναι συνεχής.

Επιπρόσθετα, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει υπογράψει και κυρώσει τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (UNEP) για προστασία της Μεσογείου Θάλασσας από Ρύπανση, καθώς και 6 από τα 7 Πρωτόκολλα της, που βρίσκονται ήδη σε ισχύ και επιπλέον αποτελούν Κοινοτικό Κεκτημένο.

Στόχοι και προτεραιότητες

Οι στόχοι και προτεραιότητες για το θαλάσσιο περιβάλλον σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΔΠ ΘΧΣ είναι οι ακόλουθοι:

Στόχοι:

- Διαχείριση και προστασία των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και προστασία των θαλάσσιων απειλούμενων ειδών και των ενδιαιτημάτων τους.

- Έλεγχος και πρόληψη της ρύπανσης των νερών και του εδάφους από την λειτουργία εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων και γενικά από οποιαδήποτε δραστηριότητα που μπορεί ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος, ιδιαιτέρως στον παράκτιο χώρο.
- Διασφάλιση καλής ποιότητας των νερών κολύμβησης.
- Προστασία των παράκτιων ζωνών από την διάβρωση, λαμβάνοντας υπόψη και τις πιθανές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, την πιθανή άνοδο της στάθμης της θάλασσας, καθώς και τις αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας.

Προτεραιότητες:

- Διαφύλαξη των προστατευόμενων περιοχών.
- Προστασία των θαλάσσιων υδάτων από ρύπανση.
- Βελτίωση ποιότητας ατμόσφαιρας.
- Άμβλυνση αρνητικών επιπτώσεων του θορύβου στο θαλάσσιο περιβάλλον.
- Συνυπολογισμός επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.
- Συνυπολογισμός διάβρωσης και αλλοίωσης των ευαίσθητων ακτών.
- Προστασία των παρακτίων και θαλασσίων τοπίων.

Προτάσεις σχεδιασμού

Για διαφύλαξη των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων με υψηλή οικολογική αξία, αποτυπώνονται στο ΘΧΣχ όλες οι υφιστάμενες και προτεινόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000, καθώς επίσης υφιστάμενες και προτεινόμενες θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές με τεχνητούς υφάλους και περιοχές περιορισμού της αλιείας. Για όλες τις προστατευόμενες περιοχές, δύναται να ετοιμάζονται σχέδια διαχείρισης από την αρμόδια Αρχή.

Όλες οι περιοχές που θα εγκαθιδρύνονται ως περιοχές του Δικτύου Natura 2000 από την αρμόδια Αρχή στο μέλλον και μετά την υιοθέτηση του ΘΧΣχ, θα λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή ΘΧΣ ωςάν να περιλαμβάνονται στο ΘΧΣχ μέχρι την επόμενη αναθεώρηση του κατά την οποία θα ενταχθούν επίσημα σ' αυτό.

Η υφιστάμενη κατάσταση και ο προτεινόμενος σχεδιασμός για το περιβάλλον παρουσιάζεται στους **χάρτες Π01-Π05 του Παραρτήματος Ι**.

2.1.3 Πολιτισμική διάσταση

Υφιστάμενη κατάσταση

Η Κύπρος χαρακτηρίζεται από μακρόχρονη ιστορία και πλούσιο πολιτισμό και στα θαλάσσια της ύδατα εντοπίζονται, μεταξύ άλλων, τμήματα παράκτιων οικισμών και κτισμάτων (όπως η αρχαία πόλη και το αρχαίο λιμάνι της Αμαθούντας) και αρχαία ναυάγια (όπως το ναυάγιο Μαζωτού το οποίο είναι κηρυγμένο ως Αρχαίο Μνημείο Α΄ Πίνακα). Οι ενάλιες αρχαιότητες ως σημαντικός θαλάσσιος πόρος χρήζουν προστασίας και ειδικής διαχείρισης. Προς το σκοπό αυτό, ο περί Αρχαιοτήτων Νόμος καθορίζει το πλαίσιο διαχείρισης και προστασίας των ενάλιων αρχαιοτήτων που

βρίσκονται στις θαλάσσιες ζώνες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η νομοθεσία δίνει τη δυνατότητα στο Τμήμα Αρχαιοτήτων να ανακηρύσσει οποιαδήποτε περιοχή εντός της ΑΟΖ και/ή της υφαλοκρηπίδας, ως ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων συμμετέχει στις διαδικασίες ελέγχου και διαχείρισης των ερευνών για ανάπτυξη έργων, υποδομών και δραστηριοτήτων στις θαλάσσιες ζώνες της Κύπρου.

Σημαντική είναι επίσης η οικονομική διάσταση των ενάλιων αρχαιοτήτων, καθώς ορισμένες εξ αυτών αποτελούν πόλο έλξης για μεγάλο αριθμό επισκεπτών/ δυτών, με αποτέλεσμα να απαιτείται η διαμόρφωση κατάλληλου πλαισίου διαχείρισής τους.

Στόχοι και προτεραιότητες

Οι στόχοι και προτεραιότητες για τον πολιτισμό σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΔΠ ΘΧΣ είναι οι ακόλουθοι:

Στόχοι:

- Καταγραφή/ τεκμηρίωση, προστασία, προβολή και ασφαλής διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων.
- Μη αλλοίωση της πολιτιστικής ταυτότητας των τοπικών κοινωνιών.

Προτεραιότητες:

- Προστασία των παρακτίων και θαλασσίων τοπίων της πολιτιστικής/ ιστορικής κληρονομιάς.

Προτάσεις σχεδιασμού

Οι ενάλιες αρχαιότητες βρίσκονται διάσπαρτες στον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο της Κύπρου, εντός όλων των γεωγραφικών ενοτήτων. Μέσω του ΘΧΣχ επιδιώκεται η προστασία και ασφαλής διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, με τη δημιουργία ζωνών προστασίας γύρω από αριθμό τεκμηριωμένων αρχαιολογικών θέσεων, όπου απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις, όπως η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία. Νοείται ότι το ΘΧΣχ δεν περιλαμβάνει όλες τις θέσεις ενάλιων αρχαιοτήτων, εφόσον η καταγραφή και τεκμηρίωση αυτών είναι συνεχής. Θαλάσσιες δραστηριότητες σε περιοχές εντός των ζωνών προστασίας, θα πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους όρους που τίθενται από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία αναφορικά με αρχαιότητες.

Η υφιστάμενη κατάσταση και ο προτεινόμενος σχεδιασμός για τον πολιτισμό παρουσιάζεται στους **χάρτες Π01-Π05 του Παραρτήματος Ι**.

2.1.4 Άλλες χρήσεις και δραστηριότητες

Θαλάσσια επιστημονική έρευνα

Επιτρέπεται η διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας σε διάφορους τομείς, όπως στον τομέα της αρχαιολογίας, της προστασίας της φύσης και του περιβάλλοντος, της οικολογικής κατάστασης της θάλασσας, της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας, της γεωλογίας κ.α. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα μπορεί να διεξάγεται σε όλες τις χωρικές ενότητες, με την προϋπόθεση ότι δεν συγκρούεται με άλλες δραστηριότητες

και χρήσεις του θαλάσσιου χώρου και με τους όρους και προϋποθέσεις που καθορίζει η εκάστοτε αρμόδια Αρχή.

Επιπρόσθετα, το ΘΧΣχ προβλέπει τη χωροθέτηση συγκεκριμένης περιοχής για διεξαγωγή θαλάσσιας επιστημονικής έρευνας και δοκιμών, για χρήση από ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα ή και άλλους οργανισμούς που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία στην Κύπρο.

Άμυνα και εθνική ασφάλεια

Οι δραστηριότητες που αποσκοπούν αποκλειστικά στην άμυνα ή στην εθνική ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και διάσωσης, έχουν προτεραιότητα έναντι όλων των άλλων δραστηριοτήτων στη θάλασσα.

Στο ΘΧΣχ αποτυπώνονται οι περιοχές στρατιωτικών δραστηριοτήτων οι οποίες βρίσκονται εντός των χωρικών ενοτήτων IV και V. Τμήμα των περιοχών αυτών δεσμεύεται αποκλειστικά για στρατιωτικές δραστηριότητες και αποκλείεται οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα. Στο υπόλοιπο τμήμα των περιοχών αυτών, επιτρέπονται και άλλες δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να συνυπάρξουν με τις στρατιωτικές δραστηριότητες, νοουμένου ότι οι όροι λειτουργίας των δραστηριοτήτων θα προκύψουν κατόπιν διαβούλευσης με το Υπουργείο Άμυνας, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής και των περιουσιακών στοιχείων.

Η υφιστάμενη κατάσταση και ο προτεινόμενος σχεδιασμός για την άμυνα και εθνική ασφάλεια αλλά και για άλλες δραστηριότητες παρουσιάζεται στους **χάρτες ΑΔ01-ΑΔ02 του Παραρτήματος Ι**.

2.2 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΝΑ ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ι

Η ενότητα αυτή εκτείνεται από το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά τον Κάτω Πύργο Τυλληρίας μέχρι τα παράκτια όρια του Δάσους Μελέτη (βόρεια της περιοχής Αγ. Γεωργίου του Δήμου Πέγειας).

Η βασική οικονομική δραστηριότητα της ενότητας Ι σχετίζεται με τον θαλάσσιο και παράκτιο τουρισμό/ αναψυχή ο οποίος προσφέρει μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας και ταυτόχρονα στηρίζει την τοπική γεωγραφικά απομονωμένη κοινωνία και οικονομία.

Οι κύριες συγκρούσεις που εντοπίζονται στην ενότητα αυτή είναι μεταξύ της δραστηριότητας του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού και του θαλασσίου περιβάλλοντος, όπως για παράδειγμα η θαλάσσια ρύπανση. Η σύγκρουση αυτή δεν δύναται να ρυθμιστεί χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, όπως για παράδειγμα η διάβρωση των ακτών η οποία γίνεται προσπάθεια μετρίασης της με την κατασκευή θαλάσσιων έργων (π.χ. κυματοθραύστες).

Επομένως, η περαιτέρω ανάπτυξη του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού θα πρέπει να είναι συμβατή με το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον.

Για διαφύλαξη των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων με υψηλή οικολογική αξία, υιοθετούνται οι χωροταξικές ρυθμίσεις των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (Χερσόνησος Ακάμα, περιοχή Πόλις-Γιαλιά και τμήμα της περιοχής «Ωκεανίς») και μέσω διαχειριστικών σχεδίων από την αρμόδια Αρχή επιδιώκεται η προστασία και ορθή διαχείριση τους.

Βάσει σχετικής μελέτης του αιολικού δυναμικού στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, εντοπίστηκε θαλάσσια περιοχή για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας. Ωστόσο αυτή βρίσκεται εντός των ορίων της περιοχής Natura 2000 της Χερσονήσου Ακάμα και επομένως δεν προβλέπεται η χωροθέτηση της στο παρόν στάδιο για αποφυγή πιθανής υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος. Πιθανή μελλοντική χωροθέτηση της προϋποθέτει τη διενέργεια μελέτης δέουσας εκτίμησης.

Επίσης, δεν προβλέπεται στο παρόν στάδιο η χωροθέτηση περιοχών για τις δραστηριότητες της ενέργειας και της υδατοκαλλιέργειας εντός της χωρικής ενότητας Ι. Οποιαδήποτε πιθανή χωροθέτηση τους στο μέλλον προϋποθέτει την αποφυγή συγκρούσεων με τον τουρισμό και με στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος και του παράκτιου τοπίου.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός παρουσιάζεται στον **χάρτη Σ01 του Παραρτήματος Ι**.

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ II

Η ενότητα αυτή εκτείνεται από τα όρια του Δάσους Μελέτη μέχρι και το δυτικό όριο της περιοχής Natura 2000 «Ακρωτήρι Άσπρο – Πέτρα του Ρωμιού» παρά την Πέτρα του Ρωμιού.

Η κύρια οικονομική δραστηριότητα της ενότητας II σχετίζεται με τον θαλάσσιο και παράκτιο τουρισμό/ αναψυχή. Η παραλιακή περιοχή της ενότητας αυτής αποτελεί επίκεντρο της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας και στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος. Συνδέεται άμεσα με τους κυριότερους αρχαιολογικούς χώρους και συγκεντρώνει την πλειονότητα των χώρων αναψυχής και ψυχαγωγίας.

Οι κύριες συγκρούσεις που εντοπίζονται στην ενότητα αυτή είναι μεταξύ της δραστηριότητας του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού και του θαλασσίου περιβάλλοντος, όπως για παράδειγμα η θαλάσσια ρύπανση. Η σύγκρουση αυτή δεν δύναται να ρυθμιστεί χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, όπως για παράδειγμα η διάβρωση των ακτών η οποία γίνεται προσπάθεια μετρίασης της με την κατασκευή θαλασσίων έργων (π.χ. κυματοθραύστες).

Η περαιτέρω ανάπτυξη του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού θα πρέπει να είναι συμβατή με το φυσικό περιβάλλον. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τμήμα της περιοχής «Ωκεανίς» βρίσκεται στην χωρική ενότητα II.

Εντός της ενότητας αυτής βρίσκονται ενάλιες αρχαιότητες άρρηκτα συνδεδεμένες με τους αρχαιολογικούς χώρους Παλαίπαφου και Νέας Πάφου, μνημεία εξέχουσας οικουμενικής αξίας τα οποία συμπεριλαμβάνονται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Προτείνεται η δημιουργία ζωνών για την προστασία και

ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, μέσα στις οποίες πιθανόν να απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της αρμόδιας Αρχής, όπως η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία.

Στην ενότητα αυτή εντοπίζονται καλώδια τηλεπικοινωνιών για τα οποία προτείνεται η χωροθέτηση του χώρου υποδοχής τους για προστασία τους και προς αποφυγή πιθανών συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες στο μέλλον. Επίσης, η προσαιγιάλωση μελλοντικών καλωδίων θα πρέπει να γίνεται εντός της συγκεκριμένης περιοχής.

Επιπρόσθετα, εντός της ενότητας αυτής υπάρχει μονάδα αφαλάτωσης και προτείνεται η δημιουργία ζώνης προστασίας γύρω από το σημείο άντλησης θαλασσινού νερού για σκοπούς αφαλάτωσης.

Οι υπόλοιποι τομείς ή και κλάδοι που εξετάζονται δε διαφαίνεται να ασκούν ιδιαίτερες πιέσεις που να οδηγούν σε συγκρούσεις υφιστάμενων δραστηριοτήτων και περιβάλλοντος.

Επίσης, δεν προβλέπεται στο παρόν στάδιο η χωροθέτηση περιοχής για τη δραστηριότητα της υδατοκαλλιέργειας εντός της Χωρικής Ενότητας II, λόγω της υφιστάμενης τεχνολογίας, η οποία δεν ανταποκρίνεται στα υδροδυναμικά χαρακτηριστικά της περιοχής (έντονοι κυματισμοί κ.λπ.), της έλλειψης λιμενικών και χερσαίων υποστηρικτικών υποδομών και λόγω πιθανής σύγκρουσης με την δραστηριότητα του τουρισμού. Οποιαδήποτε πιθανή χωροθέτηση της στο μέλλον προϋποθέτει την αποφυγή συγκρούσεων με τον τουρισμό και το φυσικό περιβάλλον.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός παρουσιάζεται στον **χάρτη Σ02 του Παραρτήματος Ι**.

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ III

Η ενότητα αυτή εκτείνεται από το δυτικό όριο της περιοχής Natura 2000 «Ακρωτήριο Άσπρο – Πέτρα του Ρωμιού» παρά την Πέτρα του Ρωμιού μέχρι τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στη Μονή (εντός επαρχίας Λεμεσού) και σ' αυτήν περιλαμβάνεται τμήμα της περιοχής «Ωκεανίς».

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες της ενότητας III σχετίζονται με τον θαλάσσιο και παράκτιο τουρισμό/ αναψυχή και την ναυτιλία-λιμένες (θαλάσσιες μεταφορές).

Ειδικά στο παραλιακό μέτωπο της περιοχής της Λεμεσού παρατηρούνται μεγάλες πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον από αναπτύξεις κυρίως κατά μήκος του παραλιακού μετώπου, με την ύπαρξη γραμμικής τουριστικής ανάπτυξης, την λειτουργία του μεγαλύτερου λιμανιού της Κύπρου, την μαρίνα Λεμεσού και την αναπτυξιακή επέκταση του αστικού ιστού με την δημιουργία ψηλών κτιρίων κατά μήκος της περιοχής. Οι συγκρούσεις του τουρισμού και των θαλασσίων μεταφορών με το περιβάλλον δεν δύναται να ρυθμιστούν χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, όπως για παράδειγμα η διάβρωση των ακτών η οποία γίνεται προσπάθεια μετρίσεως της με την κατασκευή θαλάσσιων έργων (π.χ. κυματοθραύστες).

Σημειώνεται ότι στην ενότητα αυτή υπάρχει περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης από λιμενικά έργα καθώς επίσης και δύο περιοχές στις οποίες απορρίφθηκαν πυρομαχικά στο παρελθόν αλλά οι περιοχές αυτές δεν προορίζονται για περαιτέρω απόρριψη πυρομαχικών στο μέλλον.

Στην ενότητα III, δίδεται προτεραιότητα στην τουριστική δραστηριότητα με παράλληλη ενίσχυση των θαλάσσιων μεταφορών, που δρουν και υποστηρικτικά ως προς τον τουρισμό (π.χ. τουρισμός κρουαζιέρας) και στην ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, με την αποτύπωση των διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας στην περιοχή. Δύναται να αναδειχθούν ειδικές μορφές τουρισμού, όπως ο καταδυτικός τουρισμός, λόγω της ύπαρξης περιοχών με καταδυτικό ενδιαφέρον.

Εντός της ενότητας αυτής βρίσκονται ενάλιες αρχαιότητες άρρηκτα συνδεδεμένες με τον αρχαιολογικό χώρο της Αμαθούντας, όπως το αρχαίο λιμάνι, όπου προωθείται η δημιουργία καταδυτικών διαδρομών για ενίσχυση του τουρισμού. Προτείνεται η δημιουργία ζωνών για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, μέσα στις οποίες πιθανόν να απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της αρμόδιας Αρχής, όπως η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία.

Επίσης, προτείνεται ο χωρικός περιορισμός της δραστηριότητας της υδατοκαλλιέργειας στην περιοχή στην οποία βρίσκονται οι υφιστάμενες μονάδες, όπου γίνεται πρόβλεψη για μελλοντική επέκτασή τους, προς αποφυγή υποβάθμισης του θαλάσσιου μετώπου και παράκτιου τοπίου και αποφυγής μελλοντικών συγκρούσεων με τον τουρισμό, τη ναυτιλία και το φυσικό περιβάλλον.

Βάσει σχετικής μελέτης του αιολικού δυναμικού στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, εντοπίστηκε θαλάσσια περιοχή για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας. Ωστόσο αυτή βρίσκεται εντός των ορίων της περιοχής Natura 2000 «Ωκεανίς» και επομένως δεν προβλέπεται η χωροθέτηση της στο παρόν στάδιο για αποφυγή πιθανής υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος. Πιθανή μελλοντική χωροθέτηση της προϋποθέτει τη διενέργεια μελέτης δέουσας εκτίμησης.

Συγκεκριμένες παράκτιες περιοχές της παρούσας χωρικής ενότητας οι οποίες αποτελούν μέρος των περιοχών των Βρετανικών Βάσεων, καθώς και η θαλάσσια περιοχή μέχρι 3 ν.μ. από τις εν λόγω ακτές, διέπονται μεταξύ άλλων, από τη Συνθήκη περί της Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και το σχετικό με τις Περιοχές Βάσεων Πρωτόκολλο στη Συμφωνία Αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. Η Κυπριακή Δημοκρατία εντός των εν λόγω παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών ασκεί δικαιοδοσίες, όπως για παράδειγμα αυτών που σχετίζονται με την κοινή αλιευτική πολιτική της ΕΕ.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός παρουσιάζεται στον **χάρτη Σ03 του Παραρτήματος Ι**.

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ IV

Η ενότητα αυτή εκτείνεται από τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στη Μονή μέχρι και το δυτικό όριο του χωριού Μαζωτός.

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες της ενότητας IV είναι η ενέργεια, η υδατοκαλλιέργεια και οι θαλάσσιες μεταφορές. Εντός της ενότητας αυτής βρίσκεται ο κύριος ηλεκτροπαραγωγός σταθμός της χώρας, το υπό ανάπτυξη ενεργειακό κέντρο,

η μεγάλη πλειοψηφία των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, τμήμα της περιοχής στρατιωτικών δραστηριοτήτων και παρατηρείται αυξημένη θαλάσσια κυκλοφορία πλοίων, ενώ η τουριστική δραστηριότητα είναι διάσπαρτη και περιορισμένη.

Βάσει της ανάλυσης συγκρούσεων που προηγήθηκε, αναδεικνύεται η ανάγκη χωροταξικής ρύθμισης των συγκρούσεων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητες της περιοχής που αναφέρονται πιο πάνω. Η σύγκρουση των θαλάσσιων μεταφορών με το περιβάλλον δεν δύναται να ρυθμιστεί χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά το περιβάλλον και το παράκτιο τοπίο, όπως για παράδειγμα η διάβρωση των ακτών η οποία γίνεται προσπάθεια μετρίایش της με την κατασκευή θαλάσσιων έργων (π.χ. κυματοθραύστες).

Στην ενότητα IV δίδεται προτεραιότητα στην ενέργεια και γίνεται πρόβλεψη για την κατάλληλη χωροθέτηση του ενεργειακού κέντρου που περιλαμβάνει όλους τους μελλοντικούς σχεδιασμούς και ενεργειακές υποδομές.

Επίσης, δίδεται προτεραιότητα στην ανάπτυξη των θαλασσίων μεταφορών που δρουν υποστηρικτικά και στις δραστηριότητες του ενεργειακού κέντρου αλλά και στην ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, με την αποτύπωση των διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας στην περιοχή.

Στην ενότητα αυτή εντοπίζονται υφιστάμενα καλώδια τηλεπικοινωνιών, ενώ υπάρχουν σχεδιασμοί για μελλοντικές υποδομές που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας για την ενέργεια (π.χ. Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος «EastMed Pipeline» και «EuroAsia Interconnector» και ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου-Αιγύπτου). Προτείνεται η χωροθέτηση του χώρου υποδοχής των καλωδίων και των αγωγών για προστασία τους και προς αποφυγή πιθανών συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες στο μέλλον. Η προσαιγιάλωση μελλοντικών αγωγών και καλωδίων θα πρέπει να γίνεται εντός των συγκεκριμένων περιοχών.

Λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για οργάνωση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας για βέλτιστη διαχείριση τους και άμβλυνση φαινομένων υποβάθμισης του παράκτιου τοπίου, αλλά και του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, επιτυγχάνοντας ανάπτυξη μίας οικονομικά βιώσιμης, περιβαλλοντικά συμβατής και κοινωνικά αποδεκτής υδατοκαλλιέργειας. Προτείνεται η δημιουργία δύο περιοχών ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών, προκειμένου να καταστεί ελεγχόμενη η άσκηση της δραστηριότητας, να δημιουργηθούν υποστηρικτικές θαλάσσιες και χερσαίες υποδομές, με σκοπό τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας, όπως επίσης και για τη διασφάλιση και διατήρηση των μακροπρόθεσμων προοπτικών περεταίρω ανάπτυξης του τομέα. Οι υφιστάμενες μονάδες υδατοκαλλιέργειας που βρίσκονται κοντά στο ενεργειακό κέντρο θα μετακινηθούν εντός της προτεινόμενης δυτικής περιοχής υδατοκαλλιέργειας για να αποφευχθούν οι συγκρούσεις που παρατηρούνται με τη δραστηριότητα της ενέργειας. Επιπρόσθετα, μία μονάδα υδατοκαλλιέργειας, η οποία βρίσκεται εντός της λιμενικής περιοχής Μονής, θα συνεχίσει να λειτουργεί στην εν λόγω λιμενική περιοχή αλλά θα μετακινηθεί σε χώρο που έχει υποδειχθεί από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, έτσι ώστε να μην επηρεάζεται η θαλάσσια κυκλοφορία και η αγκυροβολία πλοίων.

Η προτεινόμενη ανατολική περιοχή υδατοκαλλιέργειας συνυπάρχει με τμήμα της περιοχής διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων. Η στρατιωτική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή επιτρέπει τη συνύπαρξη με την υδατοκαλλιέργεια, νοούμενου ότι οι όροι λειτουργίας των δραστηριοτήτων θα προκύψουν κατόπιν διαβούλευσης με το Υπουργείο Άμυνας, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής και των περιουσιακών στοιχείων.

Επίσης, στη συγκεκριμένη περιοχή υδατοκαλλιέργειας βρίσκονται τοποθετημένα στο βυθό υφιστάμενα τηλεπικοινωνιακά καλώδια. Η χωροθέτηση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντός της περιοχής αυτής στο μέλλον προϋποθέτει τη διενέργεια μελέτης για εντοπισμό της ακριβούς θέσης των καλωδίων έτσι ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε βλάβη και να μην παρεμποδίζεται η πρόσβαση προς αυτά.

Σημειώνεται ότι στην ενότητα αυτή υπάρχουν δύο περιοχές στις οποίες απορρίφθηκαν πυρομαχικά στο παρελθόν αλλά οι περιοχές αυτές δεν προορίζονται για περαιτέρω απόρριψη πυρομαχικών στο μέλλον.

Επιπρόσθετα, εντός της ενότητας αυτής υπάρχει μονάδα αφαλάτωσης και προτείνεται η δημιουργία ζώνης προστασίας γύρω από το σημείο άντλησης θαλασσινού νερού για σκοπούς αφαλάτωσης.

Για διαφύλαξη των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων με υψηλή οικολογική αξία, υιοθετούνται οι χωροταξικές ρυθμίσεις της προτεινόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000 «Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου».

Λαμβάνοντας υπόψη την πορεία ανάπτυξης της ενότητας καθώς και το υφιστάμενο πολεοδομικό καθεστώς στο χερσαίο τμήμα, συστήνεται όπως η παραπέρα ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας στο θαλάσσιο τμήμα πραγματοποιηθεί με επιφύλαξη και κατόπιν λεπτομερούς μελέτης των λοιπών επηρεαζόμενων δραστηριοτήτων.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός παρουσιάζεται στον **χάρτη Σ04 του Παραρτήματος Ι**.

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ V

Η ενότητα αυτή εκτείνεται από το δυτικό όριο του χωριού Μαζωτός μέχρι το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά την Δερύνεια της επαρχίας Αμμοχώστου.

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες της ενότητας V είναι ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός και οι θαλάσσιες μεταφορές. Εντός της ενότητας αυτής υπάρχουν το εμπορικό λιμάνι και η μαρίνα Λάρνακας, για τα οποία υπάρχουν σχεδιασμοί για επέκταση στο μέλλον και η μαρίνα Αγίας Νάπας η οποία βρίσκεται υπό ανάπτυξη. Ειδικότερα για τις περιοχές της ελεύθερης Αμμοχώστου (Αγία Νάπα και Παραλίμνι), ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός προσφέρει μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας και αποτελεί τον κύριο πυλώνα της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας.

Εντός της ενότητας αυτής υπάρχει επίσης ο ηλεκτροπαραγωγός σταθμός Δεκέλειας και μονάδα αφαλάτωσης.

Οι θαλάσσιες περιοχές της Λάρνακας και της ελεύθερης Αμμοχώστου δέχονται πιέσεις από διάφορους παράγοντες όπως η ύπαρξη γραμμικής τουριστικής ανάπτυξης κατά μήκος του παραλιακού μετώπου και τις μαρίνες, ενώ η περιοχή της Λάρνακας επιπρόσθετα επηρεάζεται από την ύπαρξη των αλυκών, του λιμανιού και του διεθνούς αερολιμένα. Συνεπώς, οι κύριες συγκρούσεις που εντοπίζονται στην ενότητα αυτή είναι

μεταξύ των δραστηριοτήτων του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού και των θαλασσίων μεταφορών με το θαλάσσιο περιβάλλον, όπως για παράδειγμα η θαλάσσια ρύπανση. Οι συγκρούσεις αυτές δεν δύναται να ρυθμιστούν χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, όπως για παράδειγμα η διάβρωση των ακτών η οποία γίνεται προσπάθεια μετρίασης της με την κατασκευή θαλασσίων έργων (π.χ. κυματοθραύστες).

Είναι επιθυμητή η περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού, με κύριο άξονα την προστασία και διαχείριση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, προσαρμοσμένο στα τοπικά δεδομένα του χώρου, στις ιδιαιτερότητες και τους περιορισμούς του, ενώ επιθυμητή είναι επίσης η προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού, όπως ο καταδυτικός τουρισμός (λόγω της ύπαρξης πολλών περιοχών με καταδυτικό ενδιαφέρον). Ταυτόχρονα, είναι επιθυμητή η ενίσχυση των υποδομών των θαλασσίων μεταφορών οι οποίες δρουν υποστηρικτικά και στον θαλάσσιο και παράκτιο τουρισμό (π.χ. τουρισμός κρουαζιέρας) και της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, με την αποτύπωση των διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας στην περιοχή.

Για διαφύλαξη των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων με υψηλή οικολογική αξία, υιοθετούνται οι χωροταξικές ρυθμίσεις των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 («Κάβο Γκρέκο» και «Θαλάσσια Περιοχή Νησιά») και μέσω διαχειριστικών σχεδίων από την αρμόδια Αρχή επιδιώκεται η προστασία και ορθή διαχείριση τους. Επίσης, υιοθετούνται οι χωροταξικές ρυθμίσεις της προτεινόμενης επέκτασης της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 «Κάβο Γκρέκο».

Επίσης, εντός της ενότητας αυτής βρίσκονται το αρχαίο ναυάγιο του Μαζωτού και άλλες ενάλιες αρχαιότητες στην περιοχή Παραλιμνίου. Προτείνεται η δημιουργία ζωνών για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, μέσα στις οποίες πιθανόν να απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της αρμόδιας Αρχής, όπως η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία.

Σημειώνεται ότι στην ενότητα αυτή υπάρχει τμήμα της περιοχής για στρατιωτική δραστηριότητα και περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης από λιμενικά έργα.

Όσον αφορά την υφιστάμενη μονάδα υδατοκαλλιέργειας που είναι χωροθετημένη και δραστηριοποιείται στην ενότητα αυτή, δεν προτείνεται η δημιουργία πρόσθετης ζώνης για σκοπούς πιθανής μελλοντικής αύξησης της παραγωγής και επέκτασης των θαλασσίων εγκαταστάσεων της. Σε περίπτωση υποβολής αιτήματος για αύξηση της παραγωγής και επέκταση των εγκαταστάσεων της, αν κριθεί αναγκαία η μετακίνηση της μονάδας, τότε η νέα χωροθέτηση θα εξεταστεί βάση των αποτελεσμάτων και της αξιολόγησης της σχετικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θα εκπονηθεί. Για την μονάδα αφαλάτωσης εντός της ενότητας αυτής, προτείνεται η δημιουργία ζώνης προστασίας γύρω από το σημείο άντλησης θαλασσινού νερού για σκοπούς αφαλάτωσης.

Εντός της ενότητας αυτής, προτείνεται η δημιουργία ζώνης επιστημονικής έρευνας και δοκιμών, στην ευρύτερη περιοχή του αερολιμένα Λάρνακας, για χρήση από ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα ή και άλλους οργανισμούς που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία στην Κύπρο. Οι δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής

θα συνυπάρχουν με τις άλλες δραστηριότητες και χρήσεις της περιοχής, όπως για παράδειγμα με την αλιεία και τη ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης και δεν θα πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά την ασφαλή και ομαλή λειτουργία του αερολιμένα Λάρνακας. Επίσης, οι δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής δεν θα πρέπει να επηρεάσουν αρνητικά την περιοχή ή το οικοσύστημα του τεμένους Χαλά Σουλτάν και των 4 παρακείμενων αλυκών τα οποία έχουν ενταχθεί στη Δυνητική Λίστα υποψηφίων περιοχών της UNESCO, για να εγγραφούν στη συνέχεια ως Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO (μικτό μνημείο σύμφωνα με πολιτιστικά και φυσικά κριτήρια). Οι δραστηριότητες εντός της θαλάσσιας ζώνης δεν επιτρέπεται να δημιουργούν μόνιμες ή μη αναστρέψιμες εγκαταστάσεις.

Η σχετική άδεια για χρήση της ζώνης θα χορηγείται από την οικεία αρμόδια Αρχή, η οποία και θα καθορίζει τους σχετικούς όρους και προϋποθέσεις.

Συγκεκριμένες παράκτιες περιοχές της παρούσας χωρικής ενότητας οι οποίες αποτελούν μέρος των περιοχών των Βρετανικών Βάσεων, καθώς και η θαλάσσια περιοχή μέχρι 3 ν.μ. από τις εν λόγω ακτές, διέπονται μεταξύ άλλων, από τη Συνθήκη περί της Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και το σχετικό με τις Περιοχές Βάσεων Πρωτόκολλο στη Συμφωνία Αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. Η Κυπριακή Δημοκρατία εντός των εν λόγω παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών ασκεί δικαιοδοσίες, όπως για παράδειγμα αυτών που σχετίζονται με την κοινή αλιευτική πολιτική της ΕΕ.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός παρουσιάζεται στον **χάρτη Σ05 του Παραρτήματος Ι**.

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ VI

Η ενότητα αυτή εκτείνεται από το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά την Δερύνεια μέχρι το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά τον Κάτω Πύργο Τυλληρίας και περιλαμβάνει τα χωρικά ύδατα τα οποία παράκινεται των εν λόγω παράκτιων περιοχών.

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες της ενότητας VI πριν την τουρκική στρατιωτική εισβολή του 1974 ήταν ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός, οι θαλάσσιες μεταφορές και η αλιεία. Εντός της ενότητας αυτής υπάρχουν τα κλειστά λιμάνια της Αμμοχώστου, της Κερύνειας και του Καραβοστασίου και αριθμός αλιευτικών καταφυγίων που είχαν κατασκευαστεί πριν το 1974. Επίσης, στην ενότητα αυτή εντοπίζεται σημαντικός παράκτιος και ενάλιος αρχαιολογικός πλούτος.

Οι παράκτιες περιοχές που περιγράφονται στην εν λόγω χωρική ενότητα κατέχονται παράνομα από την Τουρκία συνεπεία της τουρκικής στρατιωτικής εισβολής του 1974. Συνεπώς, σε σχέση με τα χωρικά ύδατα τα οποία παράκινεται των εν λόγω περιοχών, δεν μπορεί, σε αυτό το στάδιο, να γίνει σχεδιασμός/ προγραμματισμός για περαιτέρω δραστηριότητες.

Σημειώνεται ότι, δυνάμει του Πρωτοκόλλου 10 της Πράξης Προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ, η εφαρμογή του κεκτημένου αναστέλλεται στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ VII

Η ενότητα αυτή καλύπτει τα υπόλοιπα θαλάσσια ύδατα της Δημοκρατίας μέχρι το εξωτερικό όριο της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες που παρατηρούνται στην ενότητα VII είναι η ενέργεια και οι θαλάσσιες μεταφορές. Επίσης, στην ενότητα αυτή βρίσκεται η περιοχή με αλιευτικούς περιορισμούς (υποθαλάσσιο όρος Ερατοσθένης) και μεγάλο τμήμα της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 «Ωκεανός» για προστασία σπάνιων ειδών και των οικοτόπων τους, όπως αυτές αποτυπώνονται στο παρόν ΘΧΣΧ. Μικρό τμήμα της περιοχής «Ωκεανός» βρίσκεται εντός της περιοχής έρευνας υδρογονανθράκων και οποιεσδήποτε μελλοντικές δραστηριότητες θα πρέπει να είναι συμβατές με τα μέτρα προτεραιότητας της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης «Ωκεανός».

Δεν εντοπίζονται οποιεσδήποτε συγκρούσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων. Επιδιώκεται ορθολογική και βιώσιμη αξιοποίηση των δυνητικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων της κυπριακής ΑΟΖ, καθώς και ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη υποθαλάσσιων ενεργειακών υποδομών, όπως την όδευση καλωδίων ηλεκτρισμού και αγωγών αερίου (π.χ. Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος «EastMed Pipeline» και «EuroAsia Interconnector» και ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου-Αιγύπτου). Νοείται ότι οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς όρους που τίθενται από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.

Για λόγους εθνικής ασφάλειας και/ή δημοσίου συμφέροντος δύναται να μην επιτραπεί η πόντιση και/ή λειτουργία καλωδίων εντός της κυπριακής ΑΟΖ. Αυτό περιλαμβάνει περιοχές στις οποίες πρόκειται να αναπτυχθούν υποδομές για την εκμετάλλευση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων.

Επίσης, επιδιώκεται η αξιοποίηση των θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και προτείνεται η χωροθέτηση θαλάσσιας περιοχής για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας, με κριτήρια την ελάχιστη απόσταση από τη στεριά για αποφυγή οπτικής ενόχλησης (πέραν των 12 ν.μ.), μέγιστο βάθος (όχι μεγαλύτερο από 1,000 μέτρα) και ελάχιστη μέση ταχύτητα ανέμου (8 μέτρα ανά δευτερόλεπτο σε τουλάχιστο ένα τεταρτημόριο)².

Η ανάπτυξη άλλων μορφών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι επιθυμητή, νοούμενου ότι τηρούνται οι περιβαλλοντικοί όροι που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Σε αυτό το στάδιο, δεν μπορεί να γίνει προγραμματισμός για οποιεσδήποτε δραστηριότητες στο μέρος των θαλασσίων υδάτων που περιλαμβάνονται στην παρούσα ενότητα, τα οποία παράκεινται των κατεχομένων περιοχών.

Ο προτεινόμενος σχεδιασμός παρουσιάζεται στον **χάρτη Σ06 του Παραρτήματος Ι**.

² Study on the offshore grid potential in the Mediterranean region, European Commission, 2020.

3. ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Το εθνικό ΘΧΣχ και παρουσίαση του ανά χωρική ενότητα περιλαμβάνονται στο **Παράρτημα Ι (χάρτες Σ01-Σ06)**.

4. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αποτελεσματικότητα του ΘΧΣχ θα παρακολουθείται μέσω δεικτών που θα οριστούν βάσει των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων. Το σύστημα των χωρικών δεικτών θα πρέπει να καθοριστεί λεπτομερώς από την Επιτροπή ΘΧΣ στο μέλλον και εντός 3 χρόνων από την υιοθέτηση του ΘΧΣχ. Η αξιολόγηση της εφαρμογής του ΘΧΣχ θα γίνεται ανά 5ετία. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα λαμβάνονται υπόψη στην μελλοντική αναθεώρηση και επικαιροποίηση του ΘΧΣχ.

Για επίτευξη του στόχου διατήρησης της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης των θαλασσίων υδάτων, θα παρακολουθούνται και αξιολογούνται συστηματικά οι Δείκτες που προβλέπονται στον περί της Θαλάσσιας Στρατηγικής Νόμο.

Η εκάστοτε αρμόδια Αρχή αδειοδότησης ή η εκάστοτε εποπτική αρχή/ υπηρεσία θα ελέγχει τη συμμόρφωση με τους όρους και προϋποθέσεις της άδειας λειτουργίας της χρήσης ή δραστηριότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Θεματικοί χάρτες ανά αναπτυξιακή δραστηριότητα και εθνικό ΘΧΣχ

Χάρτης Δ01: Διοικητικά όρια και πεδίο εφαρμογής σχεδιασμού

Χάρτες Α01-Α05: Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια

Χάρτες Ε01-Ε02: Ενέργεια

Χάρτες Τ01-Τ04: Θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός

Χάρτες Ν01-Ν05: Ναυτιλία-λιμένες

Χάρτες ΑΔ01-ΑΔ02: Άλλες δραστηριότητες

Χάρτες Π01-Π05: Περιβάλλον και πολιτισμός

Χάρτες Σ01-Σ06: Θαλάσσιο χωροταξικό σχέδιο ανά χωρική ενότητα